Uroczyste obchody 84 Rocznicy Pierwszej Masowej Zsyłki na Sybir w dniu 9.02.2024 we Wrocławiu

Uroczystość z okazji tej bolesnej rocznicy składała się z dwóch części:,

Część I: godzina **11.00** Msza św koncelebrowana w kościele p. w **św Bonifacego** przy pl. Staszica 4, którego Proboszcz ks.dr **Jerzy Żytowiecki** jest Kustoszem naszego Pomnika.

Część II: godzina **12.00** Uroczystość patriotyczna pod pomnikiem **Zesłańcom Sybiru** przy Skwerze Sybiraków

Ad. cz. I

Uroczysta Msza Święta z ceremoniałem wojskowym,rozpoczęła się wprowadzeniem do kościoła pocztów sztandarowych szkół,harcerzy,Związku Sybiraków,Akademii Wojsk Lądowych i 16 BOT Wrocław przy muzycznej oprawie Orkiestry Reprezentacyjnej Komendy Policji.

Na wstępie ks. Proboszcz przywitał JE ks abp.**Józefa Kupnego,** , ks. prof **Franciszka Głoda,** ojca **Witolda Barana**,ks **Igora Haburę** i wszystkich uczestników uroczystej Mszy św w intencji Zesłańców. Głównym celebransem był ks abp.**Józef Kupny**,który wygłosił przejmującą homilię w oparciu o Ewangelię wg św Marka o uzdrowieniu głuchoniemego przez p. Jezusa. „Otwórz się”,tymi słowami zwrócił się Jezus do upośledzonego.
Mamy się otwierać na Boga i bliźniego. Bez tego rodzi się bestialstwo i nienawiść Sybiracy doświadczyli tego osobiście od bolszewickiego reżimu.

Po błogosławieństwie, po pieśni **Boże coś Polskę** i wyprowadzeniu sztandarów uczestnicy uroczystości udali się pod Pomnik **Zesłańcom Sybiru** na pobliski **Skwer Sybiraków**,gdzie na placu udekorowanymi flagami odbyła się druga część Uroczystości.

Ad. cz.II

Po wprowadzeniu i ustawieniu pod Pomnikiem pocztów sztandarowych,orkiestry Policji i kompanii honorowej,którą wystawiła **Akademia Wojsk Lądowych** a także straży miejskiej na koniach odegrano i wspólnie odśpiewano **Hymn Rzeczpospolitej Polskiej.**

Następnie wystąpił p.**Antoni Tunkiewicz** prezes koła Fabryczna Oddziału Wrocławskiego Związku Sybiraków w zastępstwie p.**Ryszarda Janosza** naszego prezesa**.**

Nawiązał on do tragicznej daty 10 lutego 1940 roku,która zapoczątkowała wielką zbrodnię bolszewików na Narodzie Polskim. W tą wyjątkowo mroźną noc rozpoczęła się pierwsza masowa deportacja Polaków na Sybir w ramach planowego wyniszczenia narodu polskiego. Potem nastąpiły kolejne wywózki w kwietniu i czerwcu 1940 roku,a czwarta w czerwcu 1941 roku.

Spotykamy się tu aby uczcić pamięć naszych najbliższych,którzy pozostali na zawsze na nieludzkiej ziemi. Także po to aby pamięć o okrutnej zbrodni nie zaginęła,nie poszła w

niepamięć. Jesteśmy pokoleniem odchodzącym i bardzo zależy nam aby na trwale zapisać nasze bolesne doświadczenia w pamięci młodego pokolenia ,w pamięci Narodu.

Następnie prezes **Antoni Tunkiewicz** przywitał przybyłych przedstawicieli władz rządowych,samorządowych,księży,żołnierzy,nauczycieli,harcerzy i uczniów.

Kolejno witał JE ks abp **Józefa Kupnego**
- Wicewojewodę Dolnośląskiego p. **dr Piotra,Sebastiana Kozdrowickiego**
- Dolnośląską Kurator Oświaty i p.**Ewę Skrzywanek**
- Przedstawicieli pana Prezydenta miasta:
p. **Dorotę Ciastek** i p. **Dorotę Kozak – Rybską z WCRS**
-Wicemarszałka Dolnego Śląska **p. Grzegorza Macko i pana Pawła Aszkiełowicza**
-Starostę Wrocławskiego p**.Romana Potockiego**
-Dyrektora Wrocławskiego Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej p.dr **Kamila Dworaczka**
-Księży Kapelanów i kustoszów Sybirackich Znaków Pamięci ks prof. **Franciszka Głoda , ks Jerzego Żytowieckiego i o.Witolda Barana**
-przedstawicieli organizacji kombatanckich: Rodziny katyńskiej,członków AK
-Dowódcę Garnizonu Wrocław p.płk **Marka Brzezichę**
-Prorektora ds. wojskowych AWL p.pułk **Annę Czajkowską -Małachowską** wraz z oficerami i żołnierzami
-przedstawiciela Komendy Wojewódzkiej Policji p.Nadkomisarza **Arkadiusza Majcherka** i Komendanta Miejskiego Policji p. **Rafała Siczka** oraz Orkiestrę Reprezentacyjną Policji
-Komendanta Straży Miejskiej p.**Piotra Kościelnego**
-dyrektorów szkół przybyłych z pocztami sztandarowymi
-Prezeskę Stowarzyszenia Pamięci Ofiar Sybiru **p.Antoninę Kużaj**
-Dyrektora Ośrodka Pamięć i Przyszłość p**.Andrzeja Jerie** i p**.Kamilę Jasińską** autorkę przewodnika historycznego szlakiem pamięci zesłańców Sybiru
-nauczycieli,uczniów i mieszkańców a zwłaszcza Sybiraków,którzy pomimo dolegliwości przybyli pod pomnik Zesłańcom Sybiru

Następnie kolejno głos zabrali:
Wicewojewoda Dolnośląski p.dr **Piotr Sebastian Kozdrowick**i,Dolnośląska Kuratorka Oświaty p.**Ewa Skrzywanek** i Dyrektor Instytutu Pamięci Narodowej p.dr hab. **Kamil Dworaczek**.
Mówcy nawiązywali do tragicznej rocznicy i konieczności kultywowania pamięci deportacji zwłaszcza wśród młodego pokolenia. Pamięć o terrorze i deportacjach jest dziś szczególnie wstrząsająca-gdy wiemy że za naszą wschodnią granicą wobec Ukraińców są stosowane te same metody.

Po wystąpieniach nastąpiło wręczenie odznaczeń i medali pamiątkowych
Srebrnym Krzyżem Zasługi została uhonorowana przez p.pr**ez.Andrzeja Dudę**
p.Antonina Kużaj.
Dekoracji dokonał p.wicewojewoda **Piotr Sebastian Kozdrowicki.**

Złotą Odznaką za zasługi dla Związku Sybiraków odznaczony został p.Dyrektor IPN dr hab.**Kamil Dworaczek.**

Medal Pamiątkowy z okazji 95 rocznicy powstania Związku Sybiraków otrzymali:

J.E arcybiskup Józef Kupny
p.dyrektor Ewa Nadzieja
p.płk Marek Brzezicha
p.gen Piotr Płonka
p.Tytus Czartoryski
p.Paweł Aszkiełowicz

Po odznaczeniach nasz kapelan ks prof. **Franciszek Głód** poprowadził modlitwę ekumeniczną za Sybiraków,którzy zostali na nieludzkiej ziemi i za tych którym udało się powrócić do Polski choć już nie do swoich domów.

Po modlitwie nastąpiło odczytanie **Apelu Pamięci .**

Oficer WP wzywał do apelu zesłańców z :
Wołogdy,Archangielska,Murmańska, Wysp Sołowieckich , Workuty, Kotłasu, Uchty, Peczory,Dudinki,Norylska,Jakucka,Kołymy,Irkucka,Magadanu, Sachalina, Charkowa,Czyty,Krasnojarska,Omska,,Tobolska,Czelabińska,Astrachania, Saratowa,Kazania,Krasnodaru,Doniecka i Krzywego Rogu oraz wszystkich którzy zginęli śmiercią męczeńską w nieznanych miejscach katorgi

Cześć Ich Pamięci

Następnie dla uczczenia pamięci ofiar Wielkiej Deportacji na Sybir oddano **Salwę Honorową .**

Po czym nastąpiło składanie wieńców i wiązanek kwiatów pod Pomnikiem.

Kolejność delegacji była następująca:

1.Związek Sybiraków
2.Wojewoda Dolnośląski z Kuratorką oświaty
3.Dowódca Garnizonu Wrocław
4.Komenda Wojewódzka i Miejska Policji
5.w imieniu Prezydenta Wrocławia p.Dorota Ciastek
6.Wicemarszałek Województwa Dolnośląskiego
7.Starosta Wrocławski
8 Związek Armii Krajowej.
9.Rodzina Katyńska
10.Koła Związku Sybiraków
11.Dyrektor IPN
12.Dyrektor Ośrodka Pamięć i Przyszłość
13.Komendant Straży Miejskiej
14.Instytucje i szkoły

15.indywidualni uczestnicy uroczystości

Po złożeniu wieńców Orkiestra Reprezentacyjna Komendy Policji odegrała Pieśń Reprezentacyjną WP słynne **Legiony** po czym odtworzono **Hymn Sybiraków** w wykonaniu Reprezentacyjnego Zespołu Artystycznego Wojska Polskiego.

Na zakończenie **p.Antoni Tunkiewicz** serdecznie dziękował wszystkim ,którzy przyczynili się do godnej organizacji naszej **Uroczystości.**

W szczególności pocztom sztandarowym: Akademii Wojsk Lądowych, 16BOT,,Komendzie Garnizonu Wrocław ,szkołom ,harcerzom żołnierzom,oficerom , Orkiestrze oraz wszystkim ,którzy przybyli by uczcić pamięć Tych co zostali na Nieludzkiej Ziemi. Szczególnie serdeczne słowa skierował do Sybiraków,którzy nie bacząc na dolegliwości sędziwego wieku przybyli pod pomnik **Zesłańcom Sybiru** aby swoją obecnością zaświadczyć o zbrodni bolszewików.

Na koniec wszyscy zostali zaproszeni do **Ciuchci** na pyszną zupę gulaszową.

Opracowała:

Nijola Stankiewicz-Latosik